
Säteilyn lääketieteelliseen käyttöön osallistuvan työntekijän kelpoisuus ja säteilysuojelun osaamisvaatimukset

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 1044/2018 liitteessä 4 määrätään säteilyn lääketieteelliseen käyttöön osallistuvan työntekijän kelpoisuudesta ja säteilysuojelun osaamisvaatimuksista.

Täydennyskoulutuksen osaamisvaatimuksista ja minimituntimääristä määrätään Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella 1044/2018 (katso tähän liittyvä erillinen ohje).

Säteilyturvallisuusasiantuntijana STA toimivan henkilön tulee saada täydennyskoulutusta vähintään 20 lisätuntia viidessä vuodessa.

Tähän ohjeseen asetuksesta poimitut ammattiryhmät:

- A. radiologi ja muu toimenpideradiologiaa tekevä erikoislääkäri sekä hammasradiologi
- B. hammaslääketieteen lisensiaatti
- C. muu säteilyä käyttävä lääkäri
- D. lääketieteen lisensiaatti ja muu lähetteen antaja
- E. sairaalafyysikko
- F. röntgenhoitaja
- G. muu säteilyä käyttävä terveydenhuollon ammattihenkilö
- H. muu säteilylle altistavaa työtä tekevä terveydenhuollon ammattihenkilö

A. Radiologi ja muu toimenpideradiologiaa tekevä erikoislääkäri sekä hammasradiologi

Säteilyfysiikka ja –biologia

- Hallitsee lääketieteellisen fysiikan ja säteilybiologian ja osaa soveltaa tietoja työskentelyalallaan pystyäkseen viestimään säteilyaltistuksen laadusta ja suuruudesta omalla alallaan, sekä osaa tulkita säteilyriskejä.
- Osaa perustella lähetteen antajalle ja potilaalle lääketieteellisestä altistuksesta aiheutuvan säteilyriskin.
- Osaa ottaa huomioon kuvanlaatuun ja säteilyaltistukseen liittyvät tekijät laitevalinnassa ja kuvantamisohjelmien optimoinnissa, sekä kuvantamismenetelmän valinnassa yksittäiselle potilaalle

Säteilysuojelu lääketieteellisessä altistuksessa

- Ymmärtää yleiset säteilysuojeluperiaatteet ja osaa soveltaa niitä käytännössä potilasturvallisuuden varmistamiseksi eri altistustilanteissa, erityisesti ottaen huomioon lapsen, nuoren, sikiön ja oireettoman henkilön säteilysuojelun erityispiirteet
- Osaa antaa ohjeet potilaan seurantaan varten erittäin suuren säteilyaltistuksen mahdollisesti aiheuttamien haittojen varalta

Työntekijän säteilysuojelu

- Osaa käyttää työntekijän suojelun optimointiin tarkoitettuja menettelyjä

B. Hammaslääketieteen lisensiaatti

Säteilyfysiikka ja –biologia

- Hallitsee lääketieteellisen fysiikan ja säteilybiologian ja osaa soveltaa tietoja työskentelyalallaan pystyäkseen viestimään säteilyaltistuksen laadusta ja suuruudesta omalla alallaan, sekä osaa tulkita säteilyriskejä.
- Osaa perustella lähetteen antajalle ja potilaalle lääketieteellisestä altistuksesta aiheutuvan säteilyriskin.
- Osaa ottaa huomioon kuvanlaatuun ja säteilyaltistukseen liittyvät tekijät laitevalinnassa ja kuvantamisohjelmien optimoinnissa, sekä kuvantamismenetelmän valinnassa yksittäiselle potilaalle

Säteilysuojelu lääketieteellisessä altistuksessa

- Ymmärtää yleiset säteilysuojeluperiaatteet ja osaa soveltaa niitä käytännössä potilasturvallisuuden varmistamiseksi eri altistustilanteissa, erityisesti ottaen huomioon lapsen, nuoren, sikiön ja oireettoman henkilön säteilysuojelun erityispiirteet

Työntekijän säteilysuojelu

- Osaa käyttää työntekijän suojelun optimointiin tarkoitettuja menettelyjä

C. Muu säteilyä käyttävä lääkäri

Säteilyfysiikka ja –biologia

- Hallitsee lääketieteellisen fysiikan ja säteilybiologian ja osaa soveltaa tietoja työskentelyalallaan pystyäkseen viestimään säteilyaltistuksen laadusta ja suuruudesta omalla alallaan, sekä osaa tulkita säteilyriskejä.
- Osaa perustella lähetteen antajalle ja potilaalle lääketieteellisestä altistuksesta aiheutuvan säteilyriskin.
- Osaa ottaa huomioon kuvanlaatuun ja säteilyaltistukseen liittyvät tekijät laitevalinnassa ja kuvantamisohjelmien optimoinnissa, sekä kuvantamismenetelmän valinnassa yksittäiselle potilaalle

Säteilysuojelu lääketieteellisessä altistuksessa

- Ymmärtää yleiset säteilysuojeluperiaatteet ja osaa soveltaa niitä käytännössä potilasturvallisuuden varmistamiseksi eri altistustilanteissa, erityisesti ottaen huomioon lapsen, nuoren, sikiön ja oireettoman henkilön säteilysuojelun erityispiirteet

Työntekijän säteilysuojelu

- Osaa käyttää työntekijän suojelun optimointiin tarkoitettuja menettelyjä

D. Lääketieteen lisensiaatti ja muu lähetteen antaja

Säteilyfysiikka ja –biologia

- Hallitsee lääketieteellisen fysiikan ja säteilybiologian ja osaa soveltaa tietoja pystyäkseen viestimään yleisellä tasolla lääketieteellisestä altistuksesta, työperäisestä altistuksesta ja väestön altistuksesta, sekä osaa tulkita säteilyriskejä.

Säteilysuojelu lääketieteellisessä altistuksessa

- Ymmärtää yleiset säteilysuojeluperiaatteet ja osaa soveltaa niitä käytännössä potilasturvallisuuden varmistamiseksi eri altistustilanteissa, erityisesti ottaen huomioon lapsen, nuoren, sikiön ja oireettoman henkilön säteilysuojelun erityispiirteet

Työntekijän säteilysuojelu

- Osaa suojautua työssään säteilyltä annettujen ohjeiden mukaisesti

E. Sairaala fyysikko

Säteilyfysiikka ja –biologia

- Hallitsee lääketieteellisen fysiikan ja säteilybiologian ja osaa soveltaa tietoja työskentelyalallaan pystyäkseen ohjaamaan muita säteilyaltistuksen laadusta ja suuruudesta päivittäisessä työssä, sekä osaa tulkita säteilyriskejä.
- Osaa opastaa laitteiden ja ohjelmistojen valinnassa ottaen huomioon kuvanlaatuun ja säteilyaltistukseen liittyvät tekijät

Säteilysuojelu lääketieteellisessä altistuksessa

- Osaa arvioida ja kehittää työskentelyalalle soveltuva säteilysuojelumenettelyjä lääketieteellisen altistuksen optimoimiseksi, sekä säteilyn lääketieteellisestä käytöstä aiheutuvan väestön ja työperäisen altistuksen optimoimiseksi.

Työntekijän säteilysuojelu

- Osaa optimoida säteilyn lääketieteellisestä käytöstä aiheutuvaa työperäistä altistusta yhteistyössä säteilyturvallisuusasiantuntijan kanssa

F. Röntgenhoitaja

Säteilyfysiikka ja –biologia

- Hallitsee lääketieteellisen fysiikan ja säteilybiologian ja osaa soveltaa tietoja työskentelyalallaan ja pystyy viestimään tärkeimmistä lääketieteelliseen altistukseen, työntekijöiden altistukseen ja väestön altistukseen vaikuttavista tekijöistä.
- Osaa viestiä säteilyaltistuksen laadusta ja suuruudesta päivittäisessä työssä, sekä tulkita säteilyriskejä
- Osaa ottaa huomioon kuvanlaatuun ja säteilyaltistukseen liittyvät tekijät yksittäisen potilaan kuvantamisessa ja hoidossa

Säteilysuojelu lääketieteellisessä altistuksessa

- Ymmärtää yleiset säteilysuojeluperiaatteet ja osaa soveltaa niitä käytännössä potilasturvallisuuden varmistamiseksi eri altistustilanteissa, erityisesti ottaen huomioon lapsen, nuoren, sikiön ja oireettoman henkilön säteilysuojelun erityispiirteet

Työntekijän säteilysuojelu

- Osaa käyttää työntekijän suojelun optimointiin tarkoitettuja menettelyjä

G. Muu säteilyä käyttävä terveydenhuollon ammattihenkilö

Säteilyfysiikka ja –biologia

- Hallitsee lääketieteellisen fysiikan ja säteilybiologian ja osaa soveltaa tietoja työskentelyalallaan ja pystyy viestimään tärkeimmistä lääketieteelliseen altistukseen, työntekijöiden altistukseen ja väestön altistukseen vaikuttavista tekijöistä
- Osaa viestiä säteilyaltistuksen laadusta ja suuruudesta päivittäisessä työssä, sekä tulkita säteilyriskejä
- Osaa ottaa huomioon kuvanlaatuun ja säteilyaltistukseen liittyvät tekijät yksittäisen potilaan kuvantamisessa ja hoidossa

Säteilysuojelu lääketieteellisessä altistuksessa

- Ymmärtää yleiset säteilysuojeluperiaatteet ja osaa soveltaa niitä käytännössä potilasturvallisuuden varmistamiseksi eri altistustilanteissa, erityisesti ottaen huomioon lapsen, nuoren, sikiön ja oireettoman henkilön säteilysuojelun erityispiirteet

Työntekijän säteilysuojelu

- Osaa käyttää työntekijän suojelun optimointiin tarkoitettuja menettelyjä

H. Muu säteilylle altistavaa työtä tekevä terveydenhuollon ammattihenkilö

Säteilyfysiikka ja –biologia

- Osaa viestiä yleisellä tasolla lääketieteellisestä altistuksesta, työperäisestä altistuksesta ja väestön altistuksesta, sekä tulkita säteilyriskejä
- Osaa viestiä säteilyaltistuksen laadusta ja suuruudesta päivittäisessä työssä

Säteilysuojelu lääketieteellisessä altistuksessa

- Ymmärtää yleiset säteilysuojeluperiaatteet ja osaa soveltaa niitä käytännössä

Työntekijän säteilysuojelu

- Osaa käyttää työntekijän suojelun optimointiin tarkoitettuja menettelyjä